

Colourbomb Proefschrift uitgangspunt van tentoonstelling

Hoe een oude foto een herinnering letterlijk kleurt

Hoe gedragen kleuren zich en hoe ervaren wij ze? Vijf kunstenaars bogen zich voor een expositie in de VU over deze vragen. Simone Hoang ging aan de slag met Kodakfotorolletjes.

Sophia Zürcher
AMSTERDAM

Simone Hoang (35), die is geadopteerd, ontdekte iets vreemds aan de foto's van haar biologische, Vietnamese familie. "Ik heb maar een paar spullen om hen te herinneren, waaronder een setje foto's. Het viel me op dat de kleuren van de omgeving klopten, maar dat de gezichten van mijn familieleden bijna niet herkenbaar waren. Hun gezichten waren niet kleur-echt, het waren weinig gedetailleerde, donkere vlakken. Ik wilde uitzoeken hoe dat kwam."

Aangemoedigd door Wende Wallert, conservator van de kunstcollectie van de Vrije Universiteit en tentoonstellingsmaker, diepte Hoang dat onderzoek uit. In de hal rondom de aula van de VU zijn twee keer per jaar tentoonstellingen waarin kunst en wetenschap worden gecombineerd. De vorige tentoonstelling ging over geur

in de kunst; dit weekend opende een expositie over kleur. De aanleiding is het onderzoek van Wil Uitgeest, die in 2016 bij de faculteit der Godgeleerdheid promoveerde op de werking van kleuren, dus hoe kleuren zich gedragen en hoe we ze ervaren.

Bad parfum

Voor de groepstentoonstelling vroeg Wallert vijf hedendaagse kunstenaars om het proefschrift (of een samenvatting) te lezen en er met hun kunstwerken op te reageren. De werken van Steven Aalders, Simone Hoang, Kianoosh Motallebi, Karin Trenkel en Rutger de Vries gaan allen over de ervaring van kleur.

Hoang koppelt in haar werk herinneringen aan kleur. Wallert had Hoang benaderd naar aanleiding van een solotentoonstelling vorig jaar bij galerie Fontana, waarin zij geur middels fotografisch materiaal zichtbaar maakte. "Geur verdwijnt, maar ik geloof dat als je geur omzet in een visuele vorm, je die herinnering ook kunt vasthouden." Hiertoe ontwikkelde zij filmrolletjes in baden parfum. Het filmrolletje dat uit het

bad met Dolce & Gabbana Light Blue kwam, was opvallend genoeg eerder rozig dan lichtblauw. In haar nieuwe serie laat ze zien hoe oude foto's herinneringen kleuren – letterlijk.

Want waarom klopte de huidskleur van haar biologische familie niet in de foto's? Hoang las dat de eerste kleurnegatieven van Kodak, de Ektacolor en de Kodacolor, drie kleuren slecht konden vastleggen: bruin, rood en geel. En dat zijn nou net de kleuren die essentieel zijn om verschillende huidskleuren goed weer te kunnen geven. Witte huid oogt natuurlijk, maar bij een getinte huid ging het mis.

"Kodak noemde de Ektacolor 'normaal', en dat vond ik interessant, omdat de fabrikant daarmee de norm bepaalt. Als je naar een foto kijkt, wil je geloven dat je een natuurgetrouwe weergave ziet van wat zich voor de lens afspeelde, maar in oude foto's klopten sommige kleuren dus niet. De fabrikant bepaalt hoe je die wereld ziet en herinnert."

Chocoladefabrikanten

Bruin, rood en geel zaten wel in de negatieven, maar kwamen er bij het standaardontwikkelproces van Kodak niet goed uit. "Ik denk dat in de jaren veertig en vijftig hun meeste klanten wit waren, en de kleuren zodanig waren afgesteld om hen zo goed mogelijk vast te leggen. Nadat chocoladefabrikanten en meubelmakers aan de bel hadden getrokken dat bepaalde tinten niet goed uitkwamen, heeft Kodak het procedé verbeterd. Maar bruin, rood, en geel blijven moeilijke kleuren om vast te leggen. In mijn werk wil ik Kodak niet verwijten dat zij bepaalde groeperingen buitensloten, wat mij vooral raakt

is dat we in het begin gekleurdheid niet goed met kleurenfilm konden vastleggen."

Alternatief procedé

In de donkere kamer legde Hoang onbelichte rolletjes Ektacolor uit de jaren vijftig in een zuur dat ervoor zorgde dat alle kleuren die in de emulsielagen van het negatief besloten zaten naar voren kwamen. Vervolgens haalde ze die kleuren middels een scheikundig proces uit elkaar. In de VU hangen drie afdrucken, vergroot tot een menselijke maat, van de 'moeilijke' kleuren bruin, rood en geel. "Ik heb de materie ontleed en laat nu zien wat je daarvoor niet kon zien. Met die ongeziene kleuren wil ik bezoekers bestaand materiaal op een andere manier laten waarnemen: zo kun je ook naar kleur kijken."

Colourbomb, t/m 1/5 in VU-expositieruimte rondom de Aula, VU-hoofdgebouw, De Boelelaan 1105.

Witte huid oogt natuurlijk, maar bij een getinte huid ging het mis

→ Simone Hoang legde een rolletje Ektacolor uit de jaren vijftig in een zuur en haalde de kleuren uit elkaar. In de VU hangen afdrucken van de 'moeilijke' kleuren bruin, rood en geel.

